

ENGLESKI JEZIK NA MATURI

Interna matura • ciljana razina B2 prema ZEROJ-u/CEFR-u

1. Opće odredbe i cilj ispita

Maturalni ispit iz Engleskog jezika provodi se u skladu s važećim Pravilnikom o polaganju mature, nastavnim planom i programom/kurikulom za Engleski jezik te odlukama škole i predmetnog aktiva.

Ispitom se provjerava sposobnost učenika da razumije i upotrebljava engleski jezik u različitim komunikacijskim situacijama te da primjenjuje stečena jezična znanja i vještine. Predložena ciljana razina ispita je B2 prema ZEROJ-u/CEFR-u. Konačnu razinu treba uskladiti s važećim kurikulumom i ishodima završnog razreda.

Maturalni ispit sastoji se od pismenog i usmenog dijela.

2. Struktura ispita

Dio	Sastavnica	Udio u tom dijelu
Pismeni	Reading	Broj bodova određuje predmetni aktiv
Pismeni	Grammar, Vocabulary and Use of English	Broj bodova određuje predmetni aktiv
Pismeni	Writing	Broj bodova određuje predmetni aktiv
Usmeni	Speaking	100 % usmenog dijela

Ukupno trajanje pismenog ispita iznosi do 240 minuta.

A) PISMENI ISPIT

Napomena o slušanju: Slušanje s razumijevanjem (Listening) nije sastavni dio pismenog ispita jer škola nema uvjete za njegovu pouzdanu provedbu pod jednakim uvjetima za sve učenike. Ako škola u budućnosti osigura odgovarajuću opremu i organizacijske uvjete, predmetni aktiv može ponovno razmotriti uključivanje slušanja u strukturu maturalnog ispita.

1. Čitanje s razumijevanjem (Reading)

Učenici rade na jednom ili više autentičnih ili primjereno prilagođenih tekstova jezične složenosti primjerene B2 razini.

Mogući tipovi zadataka: višestruki izbor, točno/netočno, povezivanje naslova s odlomcima, umetanje rečenica/dijelova teksta i kratki odgovori.

Provjerava se razumijevanje glavne ideje i detalja, stavova autora, zaključivanje te razumijevanje riječi i izraza u kontekstu.

2. Gramatika, vokabular i uporaba jezika (Grammar, Vocabulary and Use of English)

Ovim dijelom provjerava se sposobnost učenika da pravilno i primjereno primjenjuje gramatičke i leksičke strukture u kontekstu. Ne provjerava se samo poznavanje izoliranih gramatičkih pravila i značenja riječi, nego funkcionalna uporaba jezika, uključujući odabir odgovarajućih oblika, riječi, izraza i struktura u zadanom kontekstu. Ova ispitna cjelina obuhvaća gramatičke i leksičke sadržaje, ali se njima prvenstveno provjerava sposobnost učenika da stečena jezična znanja primjenjuje pravilno i primjereno u kontekstu, a ne samo poznavanje izoliranih gramatičkih pravila i značenja riječi.

Mogući tipovi zadataka: gap-fill, open cloze, multiple-choice cloze, word formation, sentence transformation, dopunjavanje odgovarajućom riječju ili izrazom te zadaci kojima se provjeravaju kolokacije, frazalni glagoli i druge leksičko-gramatičke veze.

Sadržaji obuhvaćaju gramatičke i leksičke strukture obrađene tijekom gimnazijskog obrazovanja i primjerene ciljanoj razini B2, s naglaskom na njihovu točnu, primjerenu i funkcionalnu uporabu u kontekstu.

3. Pisanje (Writing)

Pisani zadatak može biti esej / dulji sastavak ili kratki sastavak, ovisno o ispitnoj specifikaciji za pojedini rok. Vrednuje se analitičkom rubrikom koja odgovara vrsti teksta. Rubrike su usklađene s kriterijima vrednovanja koje predmetni aktiv primjenjuje u redovitoj nastavi.

Preporučeni opseg: 180–250 riječi, ovisno o vrsti zadatka. Točan opseg navodi se u uputi uz zadatak.

Rubrike za vrednovanje pisanja

Esej / dulji sastavak

BROJ BODOVA	IZVRŠENJE ZADATKA	KOHERENCIJA I KOHEZIJA	VOKABULAR	GRAMATIKA
5	-Svi su dijelovi zadane teme relativno jednako razrađeni. -Glavne misli izložene su s jasnom potporom.	-Tijek misli je jasan. -Odlomci su učinkovito strukturirani. Uporaba kohezivnih sredstava je učinkovita.	-Širok raspon vokabulara za zadatak. -Pogreške u uporabi/obliku/pravopisu se pojavljuju, ali ne utječu na lako razumijevanje teksta.	-Širok raspon struktura za zadatak. -Pogreške u uporabi/obliku se pojavljuju, ali ne utječu na lako razumijevanje teksta.
4	-Svi su dijelovi zadane teme razrađeni, ali nejednako. - Glavne misli izložene su uglavnom s dobrom potporom	-Tijek misli uglavnom je jasan. -Odlomci su dobro strukturirani. Uporaba kohezivnih sredstava je dobra.	-Dobar raspon za zadatak. -Pogreške u uporabi/obliku/pravopisu ponekad utječu na lako razumijevanje.	-Dobar raspon za zadatak. - Pogreške u uporabi/obliku ponekad utječu na lako razumijevanje teksta.
3	-Jedan dio zadane teme nije razrađen. - Glavne misli izložene su s dovoljnom potporom./ Nisu sve glavne misli relevantne.	-Tijek misli ponekad je nejasan. - Postoji naznaka strukturiranja odlomaka. Uporaba kohezivnih sredstava je ograničena.	-Dovoljan raspon za zadatak. - Pogreške u uporabi/obliku/pravopisu ponekad uzrokuju teškoće u razumijevanju.	-Općenito se oslanja na jednostavne strukture. -Pogreške u uporabi/obliku ponekad uzrokuju teškoće u razumijevanju.
2	-Dva dijela zadane teme nisu razrađena. / Esej je uglavnom irelevantan. -Glavnim mislima nedostaje potpora. -Nedostatno vladanje jezikom. / Neprikladan format (layout) teksta.	-Tijek misli uglavnom je nejasan. -Odlomci su nedostatno strukturirani. Uporaba kohezivnih sredstava je nedovoljna.	-Raspon je nedostatan za zadanu temu. -Pogreške u uporabi/obliku/pravopisu često onemogućuju razumijevanje.	-Oslanja se na uporabu jednostavnih struktura. -Pogreške u uporabi/obliku često onemogućuju razumijevanje.
1	-Tekst se ne odnosi na zadanu temu. / Esej je irelevantan. -Nema jasno izloženih glavnih misli. - Tekst je uglavnom nerazumljiv.	-Ne može se pratiti tijek misli. - Tekst je uglavnom nerazumljiv.	-Raspon je vrlo ograničen. - Pogreške u uporabi/obliku/pravopisu općenito onemogućuju razumijevanje.	-Raspon je vrlo ograničen. - Pogreške u uporabi/obliku općenito-onemogućuju razumijevanje.
0	Tekst je nerazumljiv ili ima manje od 50 riječi.			

Ukupno: 20 bodova. Pretvorba u ocjenu: 18–20 = 5; 15–17 = 4; 12–14 = 3; 8–11 = 2; 4–7 = 1.

Dodatni uvjet za ocjenu odličan (5): učenik treba ostvariti najmanje 18 od 20 bodova, pri čemu nijedan od četiriju kriterija ne smije biti vrednovan s manje od 4 boda. Visoka razina postignuća u jednom kriteriju ne može u potpunosti nadoknaditi bitno neostvarivanje drugoga kriterija.

Kratki sastavak

Bodovi – sadržaj	Izvršenje zadatka	Bodovi – jezik	Jezik
5	Odgovorene su sve sadržajne odrednice jasno i relevantno.	10	Tekst je potpuno ili vrlo lako razumljiv; vrlo dobar raspon vokabulara i struktura; manje pogreške ne remete poruku.
4	Odgovorene su gotovo sve sadržajne odrednice; jedan dio može biti slabije razvijen.	7–8–9	Tekst je lako razumljiv usprkos pogreškama; dobar raspon jezika.
3	Odgovorena je većina ključnih sadržajnih odrednica.	5–6	Tekst je razumljiv usprkos brojnim pogreškama; dostatan raspon jezika.
2	Odgovoren je samo dio sadržajnih odrednica ili su odgovori vrlo kratki/nejasni.	3–4	Tekst je na mjestima teško razumljiv; raspon jezika je ograničen.
1	Sadržaj se uglavnom ne odnosi na zadatak ili ne daje uporabljiv odgovor.	1–2	Tekst je u cjelini teško razumljiv; izrazito ograničen raspon.
0	Nema relevantnog odgovora.	0	Tekst nije moguće vrednovati.

Ukupno: 15 bodova. Pretvorba u ocjenu: 14–15 = 5; 11–13 = 4; 8–10 = 3; 5–7 = 2; 0–4 = 1.

BODOVANJE PISANOG ISPITA

Pisani ispit obvezno obuhvaća čitanje s razumijevanjem, cjelinu Grammar, Vocabulary and Use of English i pisanje. Postotni udio pojedine ispitne cjeline nije unaprijed fiksiran.

Broj zadataka i maksimalan broj bodova u pojedinoj ispitnoj cjelini određuje predmetni aktiv pri izradi ispita, vodeći računa o uravnoteženoj zastupljenosti ispitivanih znanja i vještina, zahtjevnosti zadataka i predviđenom vremenu rada.

Ukupan rezultat pisanog ispita dobiva se zbrajanjem bodova ostvarenih u cjelinama Čitanje s razumijevanjem, Grammar, Vocabulary and Use of English i Pisanje. Ostvareni broj bodova pretvara se u postotak u odnosu na ukupan mogući broj bodova pisanog ispita. Pri određivanju broja zadataka i bodova predmetni aktiv vodi računa o primjerenoj i uravnoteženoj zastupljenosti pojedinih ispitnih cjelina. Maksimalan broj bodova za svaki zadatak i svaku ispitnu cjelinu mora biti jasno naveden u ispitnom materijalu.

U cjelini Pisanje učenik izrađuje jedan pisani zadatak. Vrednuje se samo rubrikom koja odgovara zadanoj vrsti pisanog zadatka (esej / dulji sastavak ili kratki sastavak); dvije se rubrike ne primjenjuju istodobno.

Bodovanje i pragovi za ocjene

Pismeni dio nema unaprijed fiksiran ukupan broj bodova. Predmetni aktiv za svaki ispitni rok određuje broj zadataka i maksimalan broj bodova po ispitnim cjelinama, vodeći računa o uravnoteženoj zastupljenosti ispitivanih znanja i vještina. Nakon bodovanja, rezultat pismenog ispita pretvara se u postotak.

Postotak	Ocjena
90–100 %	5 – odličan
75–89 %	4 – vrlo dobar
60–74 %	3 – dobar
45–59 %	2 – dovoljan
0–44 %	1 – nedovoljan

Napomena: za pismeni ispit primjenjuje se ljestvica 45–59 % = 2, 60–74 % = 3, 75–89 % = 4 i 90–100 % = 5. Ako nadležni propis određuje druge pragove, primjenjuju se službeni pragovi.

Bodovni list – pismeni ispit

Sastavnica	Maks. bodova	Ostvareno	Napomena
Reading	prema bodovnoj shemi		
Grammar, Vocabulary and Use of English	prema bodovnoj shemi		
Writing	prema bodovnoj shemi		
UKUPNO	utvrđuje aktiv		

B) USMENI ISPIT

Usmeni ispit polaže se pred školskim ispitnim povjerenstvom. Učenik dobiva ispitni listić odnosno poticaj i vrijeme za pripremu. Ispit se odvija na engleskom jeziku.

Predloženi sadržaj ispitnog listića

1. Razgovor o općoj ili suvremenoj temi – učenik iznosi i obrazlaže mišljenje, navodi primjere, uspoređuje stajališta i odgovara na potpitanja.
2. Tekstualni ili vizualni poticaj / kultura i književnost – učenik sažima, opisuje, interpretira ili komentira sadržaj; ovisno o programu mogu se uključiti obrađeni kulturni i književni sadržaji.
3. Jezični zadatak – učenik pokazuje sposobnost funkcionalne uporabe gramatičke ili leksičke strukture. Naglasak je na uporabi jezika, a ne na pukom reproduciranju gramatičkog pravila.

Primjer ispitnog listića

ISPITNI LISTIĆ BR. 1

1. Topic for Discussion: The Impact of Social Media on Modern Communication

Discuss how social media has changed communication among young people. Consider advantages and disadvantages, face-to-face communication, privacy and relationships. Express and justify your own opinion.

2. Text / Cultural Topic

Read the provided short text. Summarize its main idea in your own words, discuss the issue with the examiner and explain selected words or expressions using English definitions, synonyms or examples.

3. Language Focus

Use the Third Conditional to talk about past situations and hypothetical consequences. Give at least two original examples and use the structure appropriately during the conversation.

Rubrika za Speaking – 25 bodova

Kriterij	Bodovi	Što se vrednuje
Izvršenje zadatka i sadržaj	0–5	Relevantnost, razvijenost odgovora, argumentiranje i reakcija na pitanja.
Tečnost i koherentnost	0–5	Kontinuitet govora, logičnost i povezanost iskaza.
Vokabular	0–5	Raspon, preciznost i primjerena uporaba riječi, izraza i kolokacija.
Gramatika	0–5	Raspon i točnost gramatičkih struktura u spontanom govoru.
Izgovor i razumljivost	0–5	Razumljiv izgovor, naglasak, ritam i intonacija.

Opis razina za Speaking

Bodovi po kriteriju	Razina	Opći opis
5	izvrsno	Vrlo sigurna, razvijena i učinkovita komunikacija; pogreške su rijetke i ne ometaju razumijevanje.
4	vrlo dobro	Uspješna komunikacija uz manje nedostatke; dobar raspon i kontrola jezika.
3	dobro	Uglavnom uspješna komunikacija; zastoji i pogreške postoje, ali je poruka jasna.
2	dovoljno	Ograničen raspon i česte pogreške, ali učenik prenosi osnovnu poruku i održava komunikaciju uz pomoć.
1	nedovoljno razvijeno	Vrlo ograničena komunikacija; česti prekidi i pogreške znatno otežavaju razumijevanje.
0	nema odgovora	Nema relevantnog odgovora ili odgovor nije moguće vrednovati.

Bodovni list – usmeni ispit

Kriterij	Maks.	Ostvareno
Izvršenje zadatka i sadržaj	5	
Tečnost i koherentnost	5	
Vokabular	5	
Gramatika	5	
Izgovor i razumljivost	5	
UKUPNO	25	

Članovi povjerenstva: _____

Datum: _____ Kandidat: _____

3. IZVOĐENJE KONAČNE OCJENE

Konačna ocjena iz Engleskog jezika na maturi utvrđuje se na temelju rezultata pisanog i usmenog dijela ispita. Pisani i usmeni dio vrednuju se zasebno prema unaprijed utvrđenim kriterijima, a konačna ocjena ne određuje se automatskim izračunom niti mora biti aritmetička sredina ocjena pojedinih dijelova. Pri utvrđivanju konačne ocjene ispitno povjerenstvo uzima u obzir ostvarenost ishoda na oba dijela ispita, samostalnost i točnost uporabe jezika, razumijevanje te sposobnost učinkovitog usmenog komuniciranja. Ako važeći pravilnik ne propisuje drukčije, nedovoljna ocjena iz pisanog dijela sama po sebi ne isključuje pristupanje usmenom dijelu niti automatski određuje konačnu ocjenu.

4. Organizacijska načela

- Svi učenici polažu ispit prema jednakim kriterijima i unaprijed poznatoj strukturi.
- Zadaci s jednoznačnim odgovorima imaju ključ i bodovnu shemu.
- Writing i Speaking vrednuju se prema zajedničkim analitičkim rubrikama.
- Učenici se prije mature upoznaju s vrstama zadataka, trajanjem, bodovima, kriterijima i pragovima.
- Predmetni aktiv prije svakog ispitnog roka potvrđuje ispitni materijal, ključ, rubrike i bodovnu shemu.

5. Stručna napomena o usporednim modelima

Ovaj prijedlog kombinira obilježja interne mature (pismeni i usmeni dio pred školskim povjerenstvom) s elementima standardiziranog jezičnog testiranja: jasno odvojene ispitne cjeline, objektivni ključ za zatvorene zadatke te analitičke rubrike za Writing i Speaking. Slušanje s razumijevanjem nije uključeno u pismeni ispit jer škola trenutačno nema odgovarajuće tehničke i organizacijske uvjete za pouzdanu i jednaku provedbu te ispitne cjeline.